

BİR YUMURTA TAVUĞUNDA YASSI HÜCRELİ KARSİNOM OLGUSU

İhsan Yaman¹

Mine Yaman²

Harun Özer³

A Case of Squamous Cell Carcinoma in Hen

Özet : Bir yumurta tavuğunun boyun kısmı derisinde 35 g ağırlığında ve 3 x 2.5 x 2 cm ebatlarında sert, sapsız tümöral kitle saptandı. Tümörün üzerinde yüzeysel ülser ve kanamaların olduğu, kesit yüzünde ise kanamalarla birlikte yuvarlak biçimde, boz-beyaz, saydam odaklar gözlemlendi. Histopatolojik muayenede iyi differensiyasyon ve az differensiyasyon olmak üzere iki farklı bölge belirlendi. Makroskopik ve mikroskopik incelemeler sonucunda tümörün primer kaynaklı yassı hücreli karsinom olduğu belirlendi.

Anahtar Kelimeler: Yassı Hücreli Karsinom, Tavuk

Summary : 35 g weight and 3 x 2.5 x 2 cm dimension, a solid, non stem tumoral mass was observed in skin of the neck in a hen. Superficial ulcer and hemorrhage on the tumor and in addition to hemorrhage, circumferential, gray-white, and transparent points in the cross section were seen. Poorly and well-differentiated sites were determined in the histopathological examination. As a result of macroscopic and microscopic examination, it was found that the primer source of the tumor was squamous cell carcinoma.

Key Words: Squamous Cell Carcinoma, Hen

Giriş

Epidermoid karsinom olarak da bilinen bu tümör, çok katlı yassı epitel hücrelerinin kötü huylu bir tümördür (Weiss ve Frese, 1974; Jones ve Hunt, 1983; Jubb ve ark., 1985; Moulton, 1990; Erer ve Kıran, 2000). Tümör dünyanın bir çok ülkesinde ve ülkemizde bütün evcil hayvanlarda özellikle de kedi, köpek, at, inek, koyun ve keçilerde bildirilmiştir (Alaçam ve ark., 1981; Jones ve Hunt, 1983; Jubb ve ark., 1985; Moulton, 1990; Özbilgin ve ark., 1991; Çiftçi ve ark., 1996; Durgun ve ark., 1998; Erer ve Kıran, 2000). Yumurta tavuğu (Anderson ve Steinberg, 1989), broiler piliçler (Gergmann ve ark., 1986; Sugiyama ve ark., 1987; Weinstock ve ark., 1995), horoz (Chin ve Barr, 1990), hindi ve güvercin (Ertürk ve Pamukçu, 1974) gibi çeşitli kanatlı türlerinde de tümöre rastlanılmıştır. Tümörün ergin ve yaşlı hayvanlarda daha sık görüldüğü vurgulanmıştır (Moulton, 1990; Özbilgin ve ark., 1991; Erer ve Kıran, 2000).

Tümör, stratum spinosum hücrelerinden köken alır ve bu hücrelerin dermise doğru üremesiyle gelişir (Weiss ve Frese, 1974; Alaçam ve ark., 1981; Jones ve Hunt, 1983; Jubb ve ark., 1985; Moulton, 1990; Erer ve Kıran, 2000).

Değişik büyüklüklerde olabilen tümörün, derinin her yerinde ve özellikle pigmentsiz bölgelerinde görüldüğü; at, inek ve koyunlarda genellikle mukokutanöz birleşme yerlerinde, kedilerde özellikle baş bölgesinde ve köpeklerde ise sıklıkla bacaklarda görüldüğü bildirilmiştir (Weiss ve Frese, 1974; Jubb ve ark., 1985). Lokal bir yerleşime sahip olan tümörün yavaş metastaz yaptığı ve bunun ise ilk önce bölge lenf düğümlerine ve oradan da torakal ve abdominal organlara olduğu kaydedilmiştir (Weiss ve Frese, 1974; Jones ve Hunt, 1983; Jubb ve ark., 1985; Moulton, 1990; Erer ve Kıran, 2000).

Ülkemizde çeşitli yıllarda kanatlı tümörleri üzerine yapılan çalışmalarda, kanatlılarda değişik tiplerde tümör vakalarına rastlandığı (Ertürk ve Pamukçu, 1974; Köküslü ve Özkul, 1975; 1977; Aydın ve ark., 1991), ancak yassı hücreli karsinomların ise oldukça ender görüldüğü bildirilmiştir (Aydın ve ark., 1991). Yine bu çalışmalardan birinde tümöre güvercin, hindi ve horozda rastlandığı, yumurta tavuklarında ise hiç rastlanmadığı vurgulanmıştır (Ertürk ve Pamukçu, 1974). Yumurta tavuklarında bu tümörün fazla görülmemesi nedeniyle de olgunun yayınlanmasının yararlı olacağı kanısına varılmıştır.

Geliş Tarihi : 1.09.2002 @: vetihsanyaman@yahoo.com2

1. Fırat Üniversitesi Sivrice Meslek Yüksekokulu, ELAZIĞ

2. Fırat Üniversitesi Veteriner Fakültesi, Histoloji Anabilim Dalı, ELAZIĞ

3. Fırat Üniversitesi Veteriner Fakültesi, Patoloji Anabilim Dalı, ELAZIĞ

Materyal ve Metot

Çalışma materyalini, Elazığ'ın Yurtbaşı kasabasından Fırat Üniversitesi Veteriner Fakültesi Patoloji Anabilim Dalı'na getirilen 3 yaşındaki bir yumurta tavuğu oluşturdu. Tavuğun yapılan muayenesinde boyun kısmında sert bir tümöral kitle saptandı. Kesilerek nekropsisi yapılan hayvandan sadece tümöral kitle alınarak %10'luk formaldehit solüsyonunda tespit edildi. Bilinen klasik işlemlerden geçirildikten sonra parafin bloklar hazırlandı. Bu bloklar 5 mikrona ayarlanmış mikrotomda kesilerek, hematoxylin-eosin, Masson's Trichrome, Keratin ve prekeratin ile boyandı ve ışık mikroskopunda incelendi (Luna, 1984).

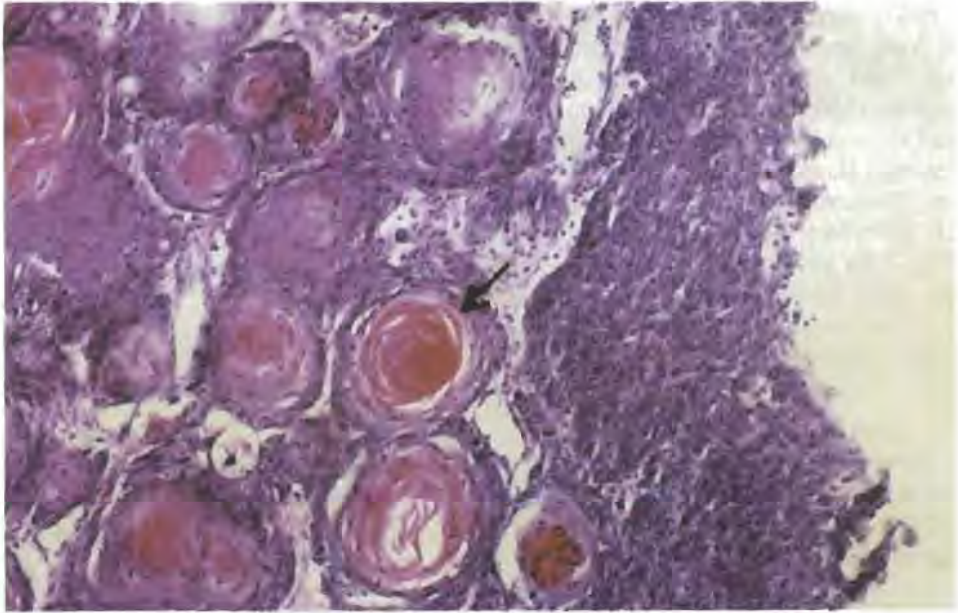
Bulgular

Klinik olarak; tavuğun genel durumunun iyi olmadığı, canlılığını kaybettiği ve bitkin bir görünümde olduğu dikkati çekti. Dıştan gelen uyarımlara karşı tepkisiz kaldığı görüldü. Hayvanın tüyleri karışık ve mat bir görünümde idi. Özellikle tümörün bulunduğu boyun bölgesinde tüy dökülmeleri mevcut idi.

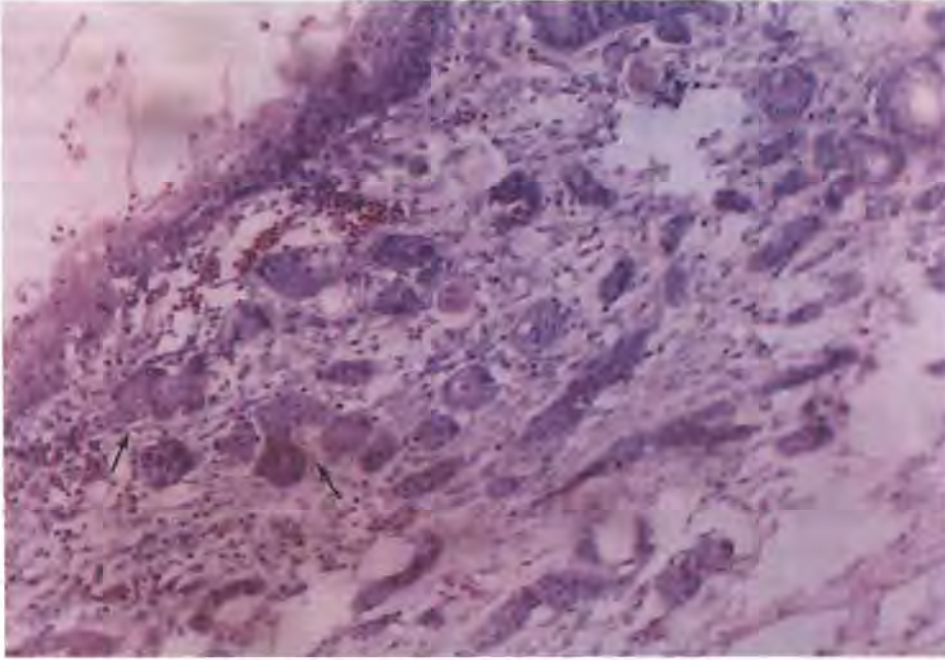
Nekropsisi yapılan tavuğun boyun kısmı derisi üzerinde, yaklaşık bir ceviz büyüklüğünde tümöral bir kitle tespit edildi. Deri dışındaki civar dokularla herhangi bir bağlantısı olmayan bu kitenin 35 gr ağırlığında, 3 x 2.5 x 2 cm ebatlarında, grimsi-beyaz renkte, oval-yuvarlağımsı, sert ve sapsız olduğu görüldü. Tümörün dış yüzeyinde yer yer yüzeysel ülser ve kanamalar belirlendi. Kesit yüzeyinde yaygın ve çizgiler şeklinde ka-

nama odaklarının olduğu, ayrıca yuvarlak biçimde, boz-beyaz, saydam odakların varlığı dikkati çekti. Yapılan incelemelerde diğer doku ve organlarda herhangi bir lezyon gözlenmedi. Ayrıca tümöre ilişkin metastatik lezyonların da olmadığı saptandı.

Mikroskopik olarak; tümörde iyi differensiyasyon ve az differensiyasyon olmuş iki farklı bölge tespit edildi. İyi differensiyasyon bölgesinde stratum spinosum hücrelerinin kordonlar halinde dermise doğru uzandıkları dikkati çekti. Söz konusu uzantıların yer yer birbirleriyle anastomozlar yaptığı ve yer yer de adacıklar halinde oldukları görüldü. Bu bölgedeki hücrelerin poligonal şekilli, oldukça büyük görünümü ve intersellüler köprülerle irtibatlı oldukları saptandı. Poligonal şekilli bu hücrelerin bir araya toplandıkları ve keratinleşerek orta kısımlarında keratin globüllerini (tümör incisi) oluşturdukları gözlemlendi. Tabakalı bir görünümde olan bu keratin globüllerinin oldukça yoğun olduğu dikkati çekti (Şekil 1). Ayrıca bu bölgede, stromada ve tümör hücreleri arasında yer yer serpilmiş, yer yer de kümecikler teşkil eden kanamalar ile bazı epitel hücrelerinin sitoplazmalarında vakuoller belirlendi. Az differensiyasyon olmuş bölgede tümör hücrelerinin kümeler oluşturduğu, fakat merkezlerinde keratin globüllerinin olmadığı görüldü. Bu bölgedeki epitel hücrelerinin iyi differensiyasyon bölgesinde bulunanlara kıyasla daha küçük ve çekirdeklerinin ise hiperkromatik oldukları saptandı. Ayrıca tümörün bu bölgesinde mitotik figürlerin ve anaplastik hücrelerin yoğunluğu ile yer yer kanamaların varlığı dikkati çekti (Şekil 2).

Şekil 1. İyi differensiyasyon olmuş bölgenin mikroskopik görünümü. Tümör incisi (ok). H.E. x 66

Şekil 2. Az differansiye olmuş bölgenin mikroskopik görünümü. Anaplastik hücrelerin oluştuğu kümeler (ok). H.E. x 33

Tartışma ve Sonuç

Dünyanın bir çok ülkesinde ve ülkemizde, yapılan incelemelere göre yassı hücreli karsinom olgularının kanatlılarda oldukça ender görüldüğü vurgulanmıştır (Ertürk ve Pamukçu, 1974; Anderson ve Steinberg, 1989; Chin ve Barr, 1990; Aydın ve ark., 1991; Weinstock ve ark., 1995). Tümörün ergin ve yaşlı hayvanlarda daha çok geliştiği kaydedilmiştir (Moulton, 1990; Özbilgin ve ark., 1991). Bu çalışmada olguyu 3 yaşındaki bir yumurta tavuğu teşkil etmiştir. Ülkemizde ve dünyada bu tümörün tavuklarda seyrek olarak görülmesi kanatlıların çok çabuk kesime alınmaları ve yine kanatlılarda bireysel olarak görülen olguların ise araştırma birimlerine getirilmemesi ile ilgili olabilir.

Tümörün özellikle derinin pigmentsiz bölgelerinde yerleştiği ve yavaş bir şekilde çeşitli doku ve organlara metastazlar yaptığı bildirilmiştir (Weiss ve Frese, 1974; Jones ve Hunt, 1983; Jubb ve ark., 1985; Moulton, 1990; Erer ve Kıran, 2000). Bu olguda ise herhangi bir metastaz olayına rastlanılmadı ve dolayısı ile tümörün primer kaynaklı olduğu kanısına varıldı.

Makroskopik olarak bildirilen (Anderson ve Steinberg, 1989; Moulton, 1990; Weinstock ve ark., 1995; Erer ve Kıran, 2000) yüzeysel ülserler ile kanamalar olguda da belirtildi. Mikroskopik olarak ise kaynaklarda bildirilen (Weiss ve Frese, 1974; Jones ve Hunt, 1983; Jubb ve ark., 1985; Moulton, 1990; Durgun ve ark., 1998; Erer ve Kıran, 2000) iki farklı differansiye bölge vakada da gözlemlendi. İyî differansiye

bölgede belirlenen poligonal şekilli büyük hücreler, bir araya toplanan bu hücrelerde keratinleşmeler ile orta kısımlarındaki keratin globülleri ve ayrıca bazı bölgelerdeki tümör hücrelerinin sitoplazmalarındaki vakuollü görünümle ile yer yer kanamalar, kaynaklarda belirtilen bulgularla paralellik göstermiştir (Weiss ve Frese, 1974; Alaçam ve ark., 1981; Jones ve Hunt, 1983; Jubb ve ark., 1985; Moulton, 1990; Durgun ve ark., 1998; Erer ve Kıran, 2000). Az differansiye bölgede bildirilen hiperkromatik çekirdekli küçük hücreler ve bu hücrelerde kaydedilen mitotik figürler ile anaplastik hücreler (Weiss ve Frese, 1974; Durgun ve ark., 1998; Çiftçi ve ark., 1996) sunulan olguda da saptandı.

Sonuç olarak makroskopik ve mikroskopik incelemeler neticesinde tümörün primer kaynaklı yassı hücreli karsinom olduğu kanısına varıldı.

Kaynaklar

- Alaçam, E., Metin, N., Devenci, H., Timurkan, H. (1981). Bir inek vulvasında yassı hücreli karsinom olgusu. *F.Ü. Vet. Fak. Derg.*, 6, 1-2, 80-84.
- Anderson, W.J, Steinberg, H. (1989). Primary glossal squamous cell carcinoma in a Spanish Cochín hen. *Avian Dis.* 33, 4, 827-828.
- Aydın, Y., Atasever, A., Köküslü, C. (1991). 1974-1991 yıllarında incelenen kanatlı hayvan hastalıkları ve Tümörleri. *A. Ü. Vet. Fak. Derg.* 38, 3, 352-358.
- Chin, R.P., Barr, B.C. (1990). Squamous cell carcinoma of the pharyngeal cavity in a jersey black giant rooster. *Avian Dis.* 34, 3, 775-778.

- Çiftçi, M.K., Koç, Y., Kiran, M.M., Yener, Z. (1996). Akkaraman ırkı iki koyunda oküler yassı hücreli karsinom. *Vet. Bil. Derg.* 11, 63-66.
- Durgun, T., Yaman, İ., Karabulut, E. (1998). Bir koyunda invaziv tipte ocular squamous cell carcinoma olgusu. *F. Ü. Sađ. Bil. Derg.* 12, 2, 209-213.
- Erer, H., Kiran M.M. (2000). *Veteriner Onkoloji. İkinci Baskı., Damla Ofset. Konya. Türkiye.* 69-70.
- Ertürk, E., Pamukçu, A.M. (1974). 1933-1974 yılları arasında Ankara ve yöresinde kanatlı hayvanlarda rastlanan hastalık ve tümör olayları. *A. Ü. Vet. Fak. Derg.* 21, 1-2, 13-20.
- Gergmann, V., Valentine, A., Scheer, J. (1986). Skin carcinoma in broiler fowl. *Monatsh für Veterinaermed.* 41, 815-817.
- Jones, T.C., Hunt, R.D. (1983) *Veterinary pathology. Fifth Ed. Lea & Febiger, Philadelphia.* 1109-1111.
- Jubb, K.V.F., Kennedy, P.C., Palmer, N. (1985). *Pathology of domestic animals. Third Ed. Vol: 1, Academic press, Inc. California.* 509.
- Köküslü, C., Özkul, İ.A. (1975). Evcil kanatlılarda görüldüğümüz tümör çeşitleri. *A.Ü. Vet. Fak. Derg.* 22, 1-2, 41-49.
- Köküslü, C., Özkul, İ.A. (1977). Ankara, Bursa ve İzmir yörelerinde tavuklarda rastlanan tümör tipleri ve yayılışı. *A. Ü. Vet. Fak. Derg.* 24, 1, 51-65.
- Luna, G.L. (1984). *Manual of histologic staining methods of the armed forces institute of pathology. Third Ed., Mc Graw-Hill Book Company, New York.*
- Moulton, J.E. (1990). *Tumors in domestic animals. Third Ed. University of California Press. London.* 56.
- Özbiğın, S., Kaya, M., Sönmez, G., Pekbilir, A. (1991). At'ta ocular squamous cell carcinoma. *U.Ü. Vet. Fak. Derg.* 10, 1-2-3, 53-60.
- Sugiyama, M., Yamashina, H., Kanbara, T., Kajigaya, H., Konagaya, K., Umeda, M., Isoda, M., Sakai, T. (1987). Dermal squamous cell carcinoma in a laying hen. *Jpn. J. Vet. Sci.*, 49, 1129-1130.
- Weinstock, D., Correa, M.T., Rives, D.V., Wages, D.P. (1995). Histopathology and epidemiology of condemnations due to squamous cell carcinoma in broiler chickens in North Carolina. *Avian Dis.* 39, 4, 676-686.
- Weiss, E., Frese, K. (1974). Tumours of the skin. *Bull. Wld. Hlth. Org.* 50, 79-100.